

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM XL—ZESZYT 1
1988

WARSZAWA—POZNAN 1988

P A Ń S T W O W E W Y D A W N I C T W O N A U K O W E

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski,
Bogdan Lesiński, Jan Malarczyk, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz
Orzechowski, Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel,
Jan Wąsicki

Tłumaczył na język francuski Hubert Izdebski

Adres redakcji
61-809 Poznań, ul. Czerwonej Armii 90, Collegium Iuridicum UAM

Cz. 108

Printed in Poland

ISBN 83-01-08847-8
ISSN 0070-2471

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE ODDZIAŁ W POZNANIU

Wydanie pierwsze. Nakład 340+90 egz. Ark. wyd. 25,25. Ark. druk. 20,25.
Papier druk. sat. V kl. 70 g, 70×100. Oddano do składania w marcu
1988 r. Podpisano do druku i druk ukończono we wrześniu 1988 r. Zam.
nr 185/23, Z-9/500. Cena zł 760,—

DRUKARNIA UNIwersytetu IM. A. Mickiewicza w Poznaniu

z. 427/89

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom XL — Zeszyt 1

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Tomasz Giaro, Prawda dogmatyczna i „ponadczasowość” juryspruden- cji rzymskiej	1
<i>La vérité dogmatique et la „supratemporalité” de la doctrine classique .</i>	31
Ambroży Bogucki, Czeskie nazwy rycerstwa w XIV i XV wieku	33
<i>Certaines remarques à propos des termes tchèques des XIVe et XVe siècles se rapportant à la noblesse</i>	57
Wacław Uruszcza k, Europejskie kodeksy prawa doby renesansu	59
<i>Les codes de droit européens de l'époque de la Renaissance</i>	90
Andrzej Ajnenkiel, Rządy prawa w II Rzeczypospolitej. Tradycja — moż- liwości — rzeczywistość	91
<i>„Gouvernement de la loi” dans la IIème République Polonaise (1918 à 1939). Tradition — Possibilités — Réalité</i>	112

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY — MISCELLES

Grażyna Bałtruszajtys, Komisja Skarbu Koronnego jako organ kolegial- ny (1764-1794)	115
Ewa Borkowska-Bagieńska, Nieznane materiały z prac nad prawem karnym w Zbiorze praw sądowych Andrzeja Zamoyskiego	125

III. POLEMIKA — POLEMIQUE

Barbara Waldo, Urząd starosty sądowego w Małopolsce w XV i XVI w. W związku z krytycznymi uwagami Ludwika Łysiaka	139
Ludwik Łysiak, Jeszcze raz o małopolskich starostach grodzkich w XV i XVI w. W odpowiedzi Barbarze Waldo	153

IV. ARTYKUŁY RECENZYJNE — ARTICLES CRITIQUES

Adam Czarnota, O historii doktryn polityczno-prawnych metodologicznie. Uwagi na marginesie książki Michała Jaskólskiego	159
Stanisław Płaza, Wojciech Stanek, Sądownictwo podczas konfederacji w Polsce (1672-1793). Dwugłos w związku z pracą Andrzeja Abramskiego .	173

VI

V. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE — COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

Forschungen zur Rechtsarchäologie und Rechtlichen Volkskunde, hrsg. von L. Carlen, Bde 7-8 (Witold Maisel)	187
Acta Facultatis Politico-Iuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae (Witold Maisel)	189
H. Schulze, Grundstrukturen der Verfassung im Mittelalter, Bde 1-2 (Stanisław Russocki)	191
A. Mączak, Rządzący i rządzeni. Władza i społeczeństwo w Europie wczesnonowożytnej (Zbigniew Anusik)	193
P. Darmon, Le tribunal de l'impuissance. Virilité et défaillances conjugales dans l'ancienne France (Andrzej Wyczański)	199
D. Arasse, La Guillotine et l'imaginaire de la Terreur (Stanisław Salmonowicz)	200
J.-P. Pöisson, Notaires et société (Krzysztof Skupieński)	203
K. E. Liwancew, Istorija burżuaznogo gosudarstwa i prawa (Artur Korołowicz)	205
N. M. Jefremowa, Ministierstwo Justicii Rossijskoj Impierii 1802-1917 (Wojciech Witkowski)	207
Recherches sur l'histoire des institutions et du Droit (Witold Maisel)	211

*
*
*

G. Hamza, Bibliographie der ungarischen Literatur des römischen Rechts 1945-1985 (Wojciech Dajczak)	213
K. Rebro, Latinské právnické výrazy a výroky (Andrzej Sokala)	214
L. Carlen, Wallfahrt und Recht im Abendland (Witold Maisel)	215
J. Foviaux, Histoire du Droit et des Institutions (Witold Maisel)	217
Papsturkunden 896-1046, bearb. von H. Zimmermann, Bde 1-2 (Stanisław Russocki)	218
Le „De poenis temperandis” de Tiraqueau (Stanisław Salmonowicz)	219
Annales d'Histoire des Facultés de Droit et de la Science Juridique (Witold Maisel)	220
Die Carolina. Die peinliche Gerichtsordnung Kaiser Karls V. von 1532 (Stanisław Salmonowicz)	221
Histoire des Universités en France (Stanisław Salmonowicz)	222
Zur Geschichte des Familien-und Erbrechts. Politische Implikationen und Perspektiven (Katarzyna Sójka-Zielińska)	223
D. Grimm, Recht und Staat der bürgerlichen Gesellschaft (Katarzyna Sójka-Zielińska)	224

VI. KRONIKA — CHRONIQUE

Jubileusz pięćdziesięciolecia pracy naukowej Profesora Grzegorza Leopolda Seidlera (Jan Malarczyk)	227
Parlament a społeczeństwo. Brytyjsko-polska konferencja naukowa w Poznaniu (Henryk Olszewski)	229
Międzynarodowa konferencja historyków prawa w Krems-Stein (Witold Maisel)	230

VII

Falszerstwa w średniowieczu: Międzynarodowy Kongres w Monachium (Augustyn Burkiewicz — Tadeusz Maciejewski)	230
Publiczne obrony prac doktorskich (Iwona Umecka, Anna Rosner, Andrzej Wrzyszczyński, Wiktor Bakaliński)	231
XIV Olimpiada Historyczno-Prawna im. Michała Szczanieckiego (Zbigniew Zdrójkowski)	232

VII. BIBLIOGRAFIA — BIBLIOGRAPHIE

Materiały do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 1986. Pod kierunkiem Huberta Izdebskiego i Marii Zabłockiej zebrali: Iwona Umecka, Marek Wąsowicz, Maria Zabłocka	233
--	-----

WSPÓŁPRACOWNICY ZESZYTU 1

Andrzej Ajnenkiel (Warszawa)
Zbigniew Anusik (Łódź)
Wiktor Bakalik (Lublin)
Grażyna Bałtrusajtys (Warszawa)
Ambroży Bogucki (Bydgoszcz)
Ewa Borkowska-Bagieńska (Poznań)
Augustyn Burkiewicz (Gdańsk)
Adam Czarnota (Toruń)
Wojciech Dajczak (Toruń)
Tomasz Giaro (Warszawa)
Hubert Izdebski (Warszawa)
Artur Korobowicz (Lublin)
Ludwik Łysiak (Kraków)
Tadeusz Maciejewski (Gdańsk)
Witold Maisel (Poznań)
Jan Malarczyk (Lublin)
Henryk Olszewski (Poznań)
Stanisław Płaza (Kraków)
Anna Rosner (Warszawa)
Stanisław Russocki (Warszawa)
Stanisław Salmonowicz (Toruń)
Krzysztof Skupieński (Kielce)
Andrzej Sokala (Toruń)
Katarzyna Sójka-Zielińska (Warszawa)
Wojciech Stanek (Toruń)
Iwona Umecka (Warszawa)
Wacław Uruszcak (Kraków)
Barbara Waldo (Łódź)
Marek Wąsowicz (Warszawa)
Wojciech Witkowski (Lublin)
Andrzej Wrzyszc (Lublin)
Andrzej Wyczański (Warszawa)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Zbigniew Zdrójkowski (Toruń)